



**Plangebied Omstraat te Kortessem,
gemeente Kortessem, provincie Limburg**



**Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen – 2017D170**



2017

Colofon

Opdrachtgever: VBK Real Estate

Titel: Plangebied Omstraat, Kortesse, gemeente Kortesse, provincie Limburg
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Bureauonderzoek - 2017D170

Status: concept

Datum: 24-04-2017

Auteurs: M. Verhoeven & M. Janssens

Projectcode: 2017D170

Raaproject: KOROM

Erkend archeoloog: M. Janssens OE/ERK/Archeoloog/2016/00160

Bewaarplaats documentatie: RAAP Zuid
De Savornin Lohmanstraat 11
6004 AM, Weert
Nederland

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP Zuid
De Savornin Lohmanstraat 11
6004 AM, Weert
Nederland
Telefoon: 0495-513555
E-mail: raap@raapzuid.nl

© RAAP 2017

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

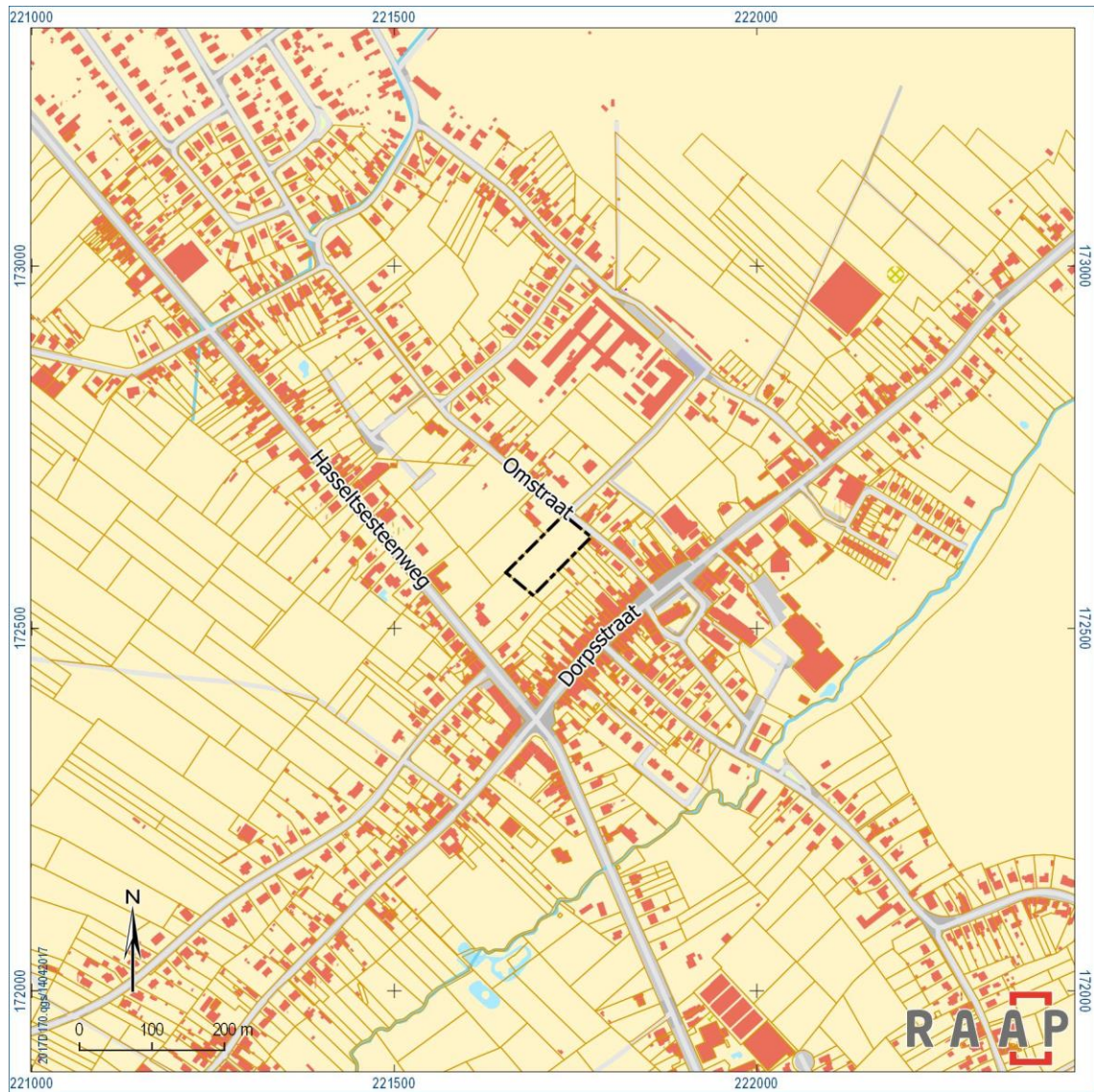
1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Door middel van het geleverde vooronderzoek zonder ingreep in de bodem aan de hand van een bureaustudie zijn gegevens verzameld inzake de aardkundige eigenschappen, de geschiedenis en archeologie van het gebied (zie figuren 1 en 2). Aan de hand van deze kennis is het echter niet mogelijk een definitieve uitspraak te maken over de aan- of afwezigheid van archeologische sites. Er kan immers niet met zekerheid worden bepaald dat archeologische sporen in de verschillende deelgebieden zullen worden aangetroffen, al is de kans wel bestaand. Hierdoor is het niet mogelijk een gefundeerde programma van maatregelen uit te schrijven betreffende het uitvoeren van een eventueel archeologisch onderzoek. Daarom dringt verder vooronderzoek met ingreep in de bodem zich aan. Dit dient evenwel te gebeuren volgens het uitgesteld traject. De initiatiefnemer heeft immers een optiecontract met de eigenaars van de gronden waarbij ze pas het recht tot uitvoeren van de werken hebben na het toekennen van de stedenbouwkundige vergunning. Dit geldt eveneens voor archeologisch vooronderzoek.

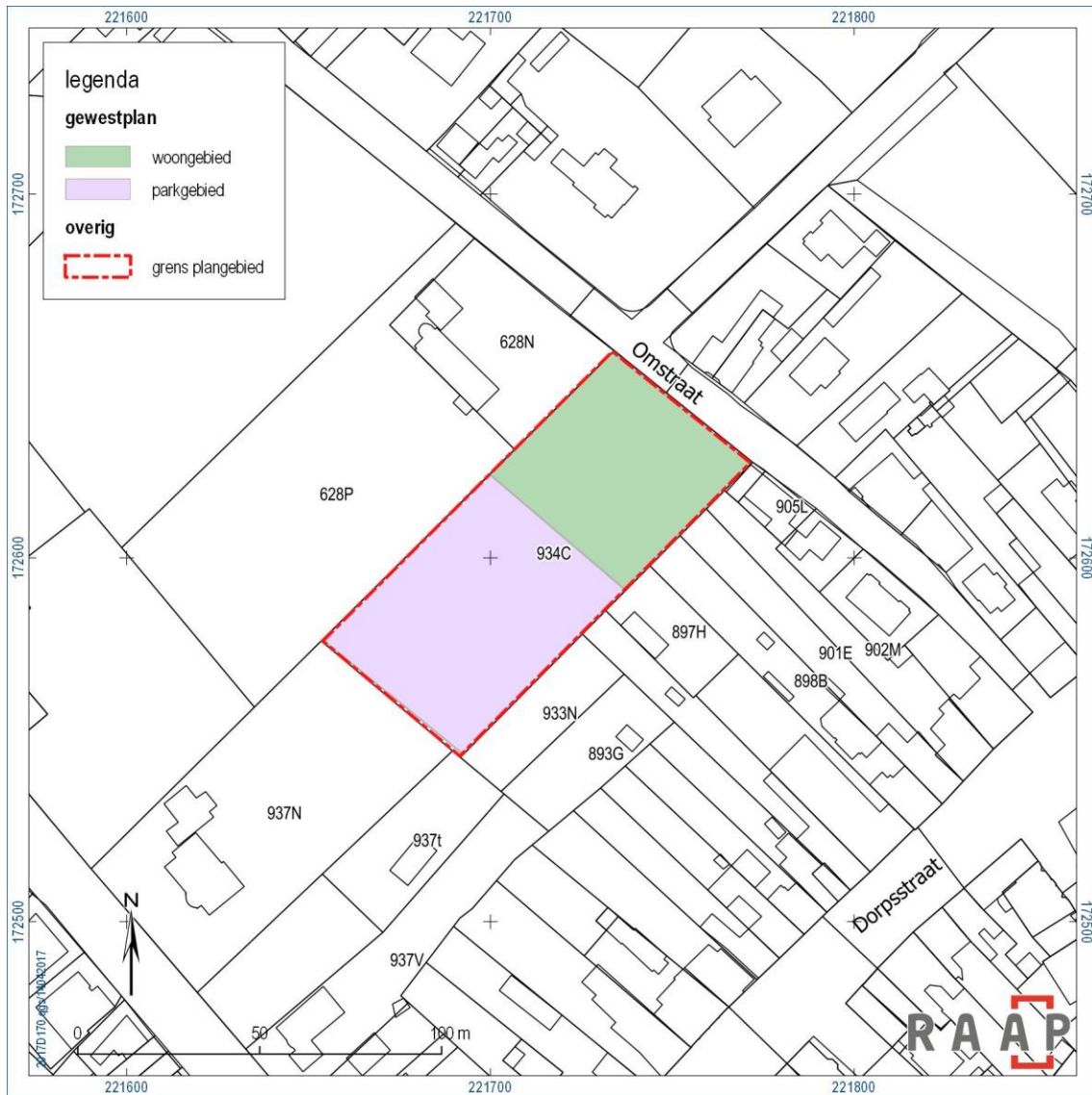
2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

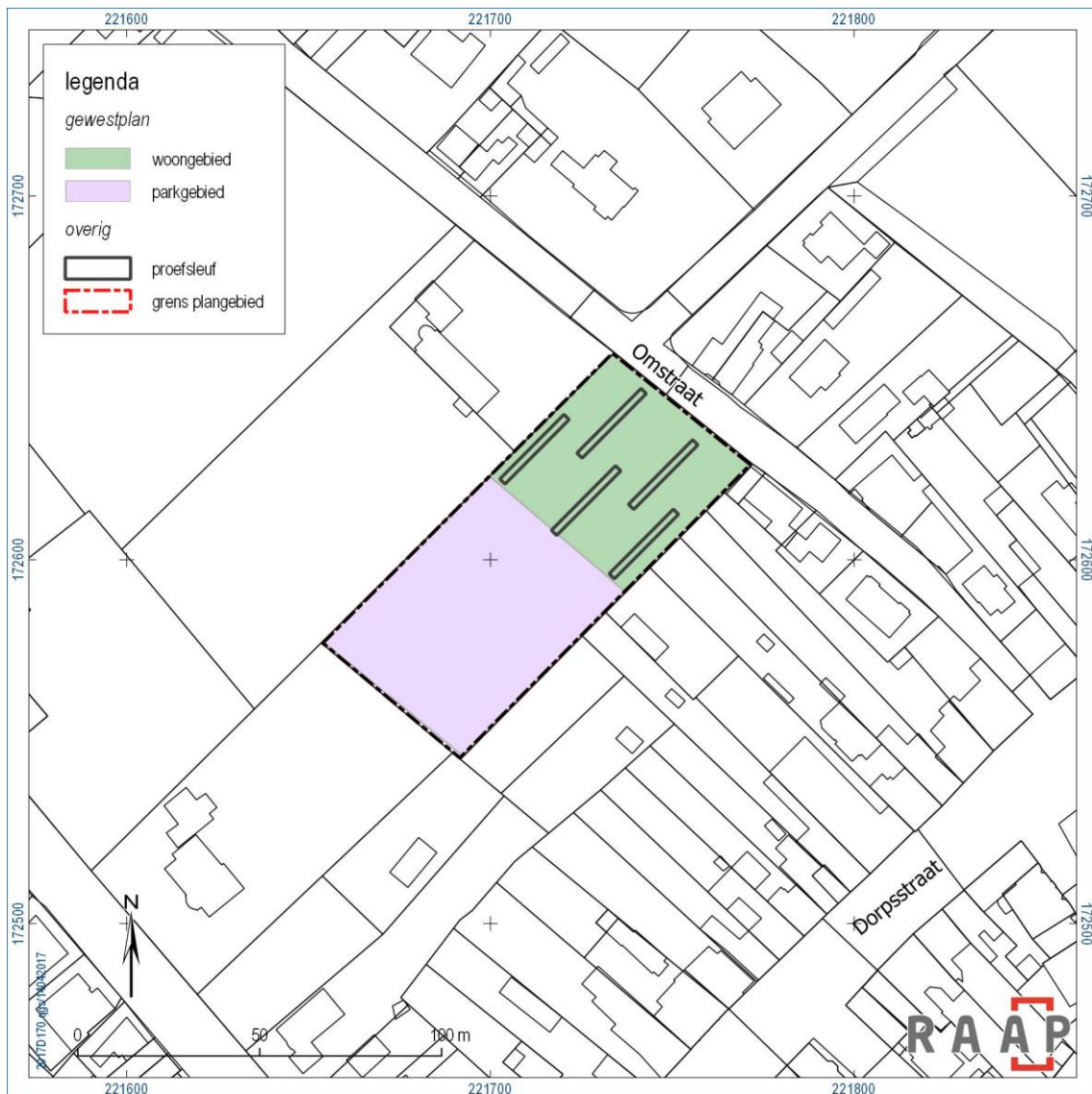
- *Projectcode Agentschap Onroerend Erfgoed*: 2017D170
- *Type onderzoek*: bureauonderzoek
- *Onderzoekskader*: opstellen van een archeologienota voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen met ingreep in de bodem
- *Opdrachtgever*: VBK Real Estate, Leopold III straat 113, 3724 Vliermaal
- *Initiatiefnemer*: VBK Real Estate, Leopold III straat 113, 3724 Vliermaal
- *Erkend archeoloog*: M. Janssens OE/ERK/Archeoloog/2016/00160
- *Naam plangebied en/of toponiem*: Omstraat te Kortesseem
- *Adres*: Omstraat, ongenummerd, tegenover Kerkhofstraat
- *Gemeente*: Kortesseem
- *Provincie*: Limburg
- *Kadastrale gegevens*: gemeente Kortesseem, afdeling 1, sectie C, nr. 934C
- *Oppervlakte plangebied*: 5506 m²
- *Lambertcoördinaten, (X/Y)*: NW: 221.773/172.657; NO: 221.771/172.626; ZW: 221.653/172.577; ZO: 221.691/172.545
- *Inkleuring gewestplan*: “woongebieden” (rood): zone van ca. 25 m langs weg; “parkgebieden” (groen): overige deel



Figuur 1. Situering van het plangebied. Schaal: 1:10.000. Bron: NGI.



Figuur 2. Situering van het plangebied op het kadasterplan. Schaal: 1:2000. Bron: Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV.



Figuur 3. Proefsleuvenplan. Schaal: 1:2000. Bron: Grootschalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV.

2.2 Onderzoeksdoel en vraagstellingen

De doelstelling van het proefsleuvenonderzoek is:

- Na te gaan of er binnen dit gebied archeologie aanwezig is
- Vaststellen op welke diepte het archeologisch niveau ligt
- Nagaan of er enige graad is van verstoring, en of hierdoor mogelijke sporen zijn door vernield.
- Aan de hand van de sporen trachten de geschiedenis van het gebied beter in kaart te brengen
- Nagaan of er een archeologische opgraving moet worden uitgevoerd voorafgaand aan de werken
- Afbakenen van zones waar wel of geen archeologisch onderzoek dient te gebeuren.

Hierbij worden volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Zijn er archeologische sporen en vondsten aanwezig?
- Wat is hun gaafheid, hoe diep zijn ze bewaard?
- Uit welke periode dateren ze en hoe valt dit te rijmen met de archeologische kennis over het gebied?
- Welke zones zijn archeologisch waardevol en dienen te worden onderworpen aan een archeologische opgraving?

2.3 Onderzoeksstrategie en –methode

Bepaling van de maatregelen

Een vooronderzoek door middel van proefsleuven werd verkozen boven:

Een veldprospectie: vanwege de aanwezige begroeiing is dit niet mogelijk. Bovendien is het plangebied te klein voor een representatieve prospectie.

Een (landschappelijk, verkennend, karterend) booronderzoek: voor de verwachte vindplaatsen van landbouwers levert booronderzoek meestal geen bevredigende resultaten, zeker niet in het lössgebied, omdat zelf onder verstoorde lagen zich nog sporen kunnen bevinden (landschappelijk), en omdat vindplaatsen niet goed zijn op te sporen via boringen (verkennend/karterend).

Geofysisch onderzoek: niet weerhouden omwille van de relatief beperkte omvang van de locatie. Geofysische methodes zijn alleen zinvol en enkel bruikbaar indien deze op voldoende grote oppervlaktes worden uitgevoerd. Bij kleine oppervlaktes zijn de resultaten vaak zeer moeilijk te interpreteren.

Methode

Het proefsleuvenonderzoek wordt voorafgaand aan de civiele werkzaamheden uitgevoerd. De opdrachtgever zorgt voor vrije toegang tot het terrein.

Uit de resultaten van het sleuvenonderzoek zal blijken welke zones er verder door middel van een archeologisch vlakdekkend onderzoek dienen te worden onderzocht. De afbakening van de zones gebeurt in de nota die voortvloeit uit het vooronderzoek met proefsleuven.

De proefsleuven worden gegraven en geregistreerd volgens de Code van Goede praktijk (versie 2.0) hoofdstuk 8.6 (proefsleuven en proefputten). Specifiek geldt verder het volgende:

- Er wordt uitgegaan van 5 sleuven van 2 x 25 m. De sleuven zijn regelmatig verdeeld in 5 rijen, met ca. 10 m tussen de rijen en ca. 10 m tussen de sleuven in een rij (zie figuur 3). Op deze manier wordt in totaal 250 m² onderzocht, d.w.z. ca. 11 % van het woongebied (2350 m²). Om te komen tot de wettelijke verplichte 12.5% dekking wordt geadviseerd om nog ca. 43 m² extra aan te leggen in de vorm van kleine uitbreidingen.

- Op basis van lokale omstandigheden mogen sleuven enigszins verschuiven, maar niet te veel (niet meer dan 5 m).
- Er dient te worden gewerkt met een graafmachine met een gladde bak van 2 m breed, en een machinist met ervaring met archeologische opgravingen. In principe wordt er één vlak direct onder de bouwvoor aangelegd, dat wil zeggen in de top van de B-horizont.
- Indien nodig, worden er meerdere vlakken aangelegd. In tenminste twee sleuven worden kijkgaten aangelegd tot in de C-horizont.
- Bij eenvoudige profielen volstaan 1 m brede kolomopnames om de 10 m, maar in geval van complexe stratigrafie dient het hele traject hiervan te worden gedocumenteerd.
- Na het veldwerk worden de sleuven dichtgestort, met de bouwvoor weer bovenaan.

Competenties uitvoerders

Het archeologisch onderzoek dient onder leiding te staan van een erkend archeoloog, met ervaring met betrekking tot gravend onderzoek in het lössgebied. Deze ervaring is gebaseerd op minstens drie proefsleuven onderzoeken en/of opgravingen. De veldwerkleider wordt bijgestaan door minstens één assistent-archeoloog. Indien zich complexe aardkundige situaties voordoen wordt een aardkundige betrokken bij het onderzoek. Indien nodig worden er tevens de volgende personen bij het onderzoek betrokken:

- conservator, om vondsten tijdens en na het onderzoek zorgvuldig te behandelen;
- natuurwetenschapper, om natuurwetenschappelijke stalen en vondsten zowel tijdens het veldwerk als erna op de juiste manier te behandelen en bestuderen;
- materiaaldeskundige, wanneer specialistische kennis over vondsten uit bepaalde materiaalcategorieën of perioden vereist is, zowel tijdens het veldwerk als tijdens de verwerkingsfase;
- fysisch antropoloog, om menselijke resten en hun begravingsomstandigheden te onderzoeken.

In het algemeen is de rol van de diverse actoren conform de bepalingen in hoofdstuk 4 van de Code van Goede Praktijk.

Geschatte duur & kostenraming

Uitgaande van 1 dag proefsleuvenonderzoek, door een veldwerkleider en assistent-archeoloog (onder leiding van een erkend archeoloog), en basisrapportage in een evaluatierapport (met daarin een voorstel voor verdere uitwerking van vondsten, monsters, etc.), wordt uitgegaan van 4945 Euro, excl. BTW.

2.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.